

Djuravdelningen

Se sändlista

Beslut om fortsatt utökad övervakning avseende Chronic Wasting Disease i Norrbotten

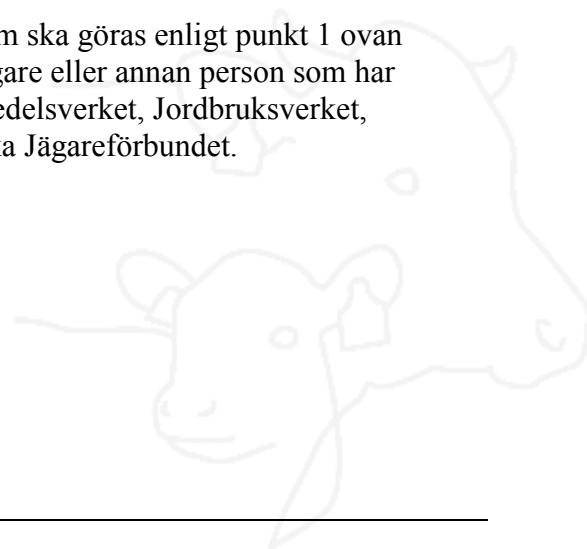
Jordbruksverkets beslut

1. Jordbruksverket beslutar att under tiden 23 september 2020-30 juni 2021 genomföra en utökad övervakning av ren avseende sjukdomen Chronic Wasting Disease (CWD, också kallat avmagringssjuka) i det område i Norrbottens län som motsvarar älgförvaltningsområde (ÄFO) 3, se markering på karta i bilagan till detta beslut.

Övervakningen utgör en fortsättning av den övervakning som inleddes 2019 och ska genomföras genom provtagning av slaktade renar i byarna Gran och Svaipa (gemensam kvot då byarna slaktar ihop), Maskaure, Ståkke, Semisjaur-Njarg och Luokta-Mavas. Provtagning av totalt 3 905 renar under tiden 29 september 2020 – 30 juni 2021 med fördelning mellan samebyarna framgår av tabell 1 nedan. Antal prover som ska tas per by framgår av tabell 2 nedan.

Provtagningen kan fördelas mellan djur som husbehovsslaktas och djur som slaktas på renslakteri. Samebyarna ansvarar för att rätt antal provtagna djur uppnås och ska ge slakterierna riktlinjer om vilka djur som ska provtas.

2. Jordbruksverket beslutar att den provtagning som ska göras enligt punkt 1 ovan får utföras av a) en veterinär eller b) av en renägare eller annan person som har instruerats i provtagning av personal vid Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt eller Svenska Jägareförbundet.

Tabell 1.

Sameby	Totalmål 2019	Totalmål 2020
Gran och Svaipa	1200	1200
Maskaure	150	150
Ståkke	300	125
Semisjaur-Njarg	600	600
Luokta-Mávas	900	730
Västra och Östra Kikkejaur	540	540
Mausjaur	450	260
Udtja	300	300
Totalsumma	4400	Totalmål: 3905

Tabell 2.

Sameby	Antal prover som ska tas
Gran och Svaipa	593
Maskaure	81
Ståkke	47
Semisjaur-Njarg	562
Luokta-Mávas	595
Västra och Östra Kikkejaur	0
Mausjaur	0
Udtja	0
Totalsumma	1878

Beskrivning av ärendet

Chronic Wasting Disease (CWD), också kallad avmagringssjuka, är en prionsjukdom som har påvisats hos hjorddjur. CWD är en typ av transmissibel spongiform encefalopati och kännetecknas av degenerativa förändringar i hjärnan vilket leder till neurologiska symtom, avmagring och död. Ingen koppling har setts till sjukdom hos människa men även om sannolikheten att människa kan drabbas bedöms som mycket låg kan möjligheten inte helt uteslutas.

CWD upptäcktes för första gången i Europa 2016. Till följd av detta beslutade EU att övervakning av sjukdomen skulle ske i de medlemsstater som har populationer av ren eller älg. Denna övervakning pågår under åren 2018–2020 i Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen och Polen. Minst 6 000 hjorddjur av arterna älg, ren, rådjur, kronhjort och vitsvanshjort ska testas i varje medlemsstat. Övervakningen gäller såväl vilda som hägnade djur. Främst ska så kallade riskdjur undersökas. Med riskdjur menas självdöda

djur, sjuka djur och djur med nedsatt allmäntillstånd, nedlagda/slaktade djur som förklarats otjänliga som livsmedel samt trafikskadade och trafikdödade djur.¹ Vid den generella provtagningen upptäcktes CWD i Sverige i mars 2019 på en 16 år gammal älgko i trakten av Arjeplog.

Efter det första fyndet inleddes under 2019 en utökad provtagning i området kring fyndet i älgförvaltningsområde 3. Genom den utökade provtagningen har ytterligare två smittade älgkor påträffats i samma trakt. Dessa två djur var 16 respektive 10 år gamla.

Sedan beslutet om utökad provtagning 2019 har det till beslutsunderlaget tillkommit uppgifter om slaktstatistik för de senaste fyra åren.

Motivering

När ett fall av CWD påvisas inom EU ska antalet prover som samlas in i det område där sjukdomen har påvisats utökas utifrån en bedömning utförd av den berörda medlemsstaten. Detta följer av gällande EU-bestämmelser.² Jordbruksverket är ansvarigt för att arrangera denna typ av övervakning. Ett utökat provunderlag är också nödvändigt för att få ökad kunskap om sjukdomen samt för att bedöma sjukdomens utbredning i landet och eventuella smittsamhet. Jordbruksverket har därför i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt gjort en bedömning av hur en utökad provtagning ska göras.³

När det gäller ren som går till normalslakt gjorde Jordbruksverket 2019 bedömningen att det under perioden juli 2019–juni 2020 skulle provtas totalt 4 440 renar från berörda samebyar (se Jordbruksverkets beslut med dnr 6.3.17-11334/2019). Övervakningen i ÄFO 3 inleddes 2019 och har hittills gett 2 109 prover. Med anledning av nytillkomna uppgifter om de senaste fyra årens slaktstatistik bedöms att nya mål för provtagning i förhållande till föregående års beslut om utökad provtagning ska sättas upp för vissa av samebyarna. Totalmålet för provtagning av renar ändras därmed från 4 440 som gällde under den senaste perioden till 3 905 för den kommande perioden.

Jordbruksverket bedömer att det av praktiska skäl är lämpligt att tillåta att såväl veterinärer (även de som inte är förordnande officiella veterinärer) som personal som har fått relevanta instruktioner får utföra den aktuella provtagningen.⁴

Hur du överklagar

Detta beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Jönköping. Överklagandet ska vara skriftligt och innehålla uppgift om:

- Vilket beslut som överklagas
- Hur beslutet ska ändras, och

¹ Se kap. A avsnitt IIIA punkt 2.4 b i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

² Se kapitel A, avsnitt II, punkt 2.5 i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati.

³ Se 3 § lagen (2006:806) om provtagning på djur m.m. samt 3 § förordning (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

⁴ Se 5 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:9) om obligatorisk övervakning avseende förekomst av TSE-sjukdom hos nötkreatur, får och get.

- Varför det ska ändras.

Överklagandet ska skrivas till förvaltningsrätten, men ska skickas eller lämnas till:

Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Du kan också skicka överklagandet till jordbruksverket@jordbruksverket.se.

Överklagande från renägare måste komma in till Jordbruksverket senast 3 november 2020. Överklagande från renslakteri måste komma in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag som slakteriet tog del av beslutet.

Övriga upplysningar

Den nu beslutade utökade provtagningen kompletterar den generella provtagningen inom samma område. I den generella provtagningen ska provtas så många som möjligt av de älgar, renar, rådjur och kronhjortar som avlivas på grund av symptom på sjukdom, påträffas döda eller som avlivas alternativt dör på grund av trafikolycka. Det är av yttersta vikt att provtagningen på dessa så kallade riskdjur fortskrider.

Beräkningen av antalet prover som bör tas utgår från ett underlag som expertgruppen under ledning av SVA levererade till Jordbruksverket den 24 maj 2019. Antalet prover har därefter modifierats utifrån förutsättningarna i respektive sameby.

Provtagning har genomförts under säsongen 2019–2020 i följande samebyar: Gran och Svaipa, Mausjaur, Semisjaur-Njarg, Maskare, Västa och Östra Kikkejaur, Ståkke, Udtja och Luokta-Mávas. Av dessa har fyra byar – Mausjaur, Västra och Östra Kikkejaur samt Udtja – samlat in tillräckligt många prover. De omfattas därför inte av provtagningskraven i detta beslut.

Enligt 25 § lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. gäller detta beslut omedelbart och även om det överklagas.

I detta ärende har avdelningschefen Annett Kjellberg beslutat. Maria Cedersmyg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Lotta Hofverberg deltagit.

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

Bilaga

Älgförvaltningsområde 3 i Norrbottens län – karta över det område som omfattas av beslutet.

Sändlista

Samtliga renägare inom Älgförvaltningsområde 3 i Norrbottens län (delges genom kungörelsedelgivning)

Renslakterier (delgivningskvitto):

- Luokta-Mávas renslakteri, Box 200, 962 25 Jokkmokk
- Svantes vilt och bär, Edeforsvägen 73, 960 24 Harads
- Arvidsjaur renslakt AB, Larstorpsvägen 22, 933 34 Arvidsjaur
- Polarica vilt, Grundnäs 7, 935 93 Norsjö

Jordbruksverket skickar kopia för kännedom till

Ordförande i samebyarna Maskaure, Svaipa, Semisjaur-Njarg, Mausjaur, Västra och Östra Kikkejaure, Stokke, Luokta-Máva, Udtja och Gran.

Renägarförbundet

Svenska Jägareförbundet centralt och Norrbottenavdelningen

Jägarnas Riksförbund